

ROZHODNUTÍ

Odůvodnění

 $\frac{1}{4}$

samozřejmě jako novinář dorazit na nejbližší tiskovou konferenci a zeptat se ho tam, ale kauza se pak stane veřejnou." Žadatel poukazuje na to, že jako dlouholetý novinář se zabývá nedostatkem ve výkonu státní správy v [redacted], kde dochází k nelegálnímu táboření a stavbě rekreačních objektů. Uživatelé staveb se žadateli začali mstít ve snaze zastrašit jej. Žadatel má na svém pozemku (z dob předchozích majitelů) umístěny staré železniční pražce pro zpevnění břehu a další terénní úpravy. Věc byla šetřena několika orgány, které však žádné pochybení žadateli nevytkly. Uživatelé staveb se pak obrátili na ministerstvo, odbor odpadů. Komunikaci má žadatel k dispozici a je z ní dle jeho názoru patrné „ladění notiček“ tazatelů a ředitele [redacted]

[redacted] pak dne 23. března 2023 změnil metodické sdělení týkající se použití železničních pražců. Znění je přísnější a žadatel se domnívá, že bylo „přesně na míru situaci kolem mého domu“. Žadatel je přesvědčen, že v důsledku této změny bude příslušným orgánem vydáno stanovisko nařizující mu odstranit část pražců. Žadatel shrnuje: „Ředitel [redacted] změnou metodického sdělení vytvořil „klacek“ k potrestání nepohodlného novináře. Přitom byl v kontaktu s přestupci zákona 114/1992. Už z časové souslednosti je vidět, že změna metodiky byla čistě účelová. Cílem je zastrašit mne a umlčet, respektive „přikrýt“ dlouholeté přestupkové jednání v [redacted]“ Žadatel poznamenává, že se doposud nesetkal s tlaky na svou profesi novináře ze strany ministerských úředníků a že se případně bude bránit medializací celé věci. I v předchozí emailové komunikaci z května 2023 žadatel používá obdobných formulací a poznamenává, že „zneužití odboru odpadů MŽP k účelové šikaně novináře bude myslím mediálně velmi výbušné.“

Tvrzení žadatele o účelovém jednání ředitele [redacted] považuje ministerstvo za nepodložené. Ministerstvu není jasné, z jakého důvodu by se ředitel [redacted] „spolčoval“ s třetími osobami vystupujícími ve sporu s žadatelem. Žadatel odkazuje na komunikaci třetí osoby s ministerstvem k problematice použití starých dřevěných pražců. Dle zjištění ministerstva byla tato komunikace věcná a obecná a ředitel [redacted] o ní nijak nepřispíval, přestože byl jedním z příjemců emailových zpráv (v kopii). Jádrem celé věci je zjevně soukromý spor žadatele. Byť se žadatel označuje za [redacted] novináře, kauza použití starých železničních pražců na jeho pozemku nijak nesouvisí s jeho novinářskou profesí či úlohou novináře informovat veřejnost o věcech veřejného zájmu. Je zcela na místě, pokud žadatel jako novinář informuje veřejnost o nalezených nedostatcích ve výkonu státní správy v [redacted] této věci však žadatel zjevně využívá až zneužívá své profese k čistě soukromým zájmům. Metodické sdělení Odboru odpadů Ministerstva životního prostředí k nakládání s opětovně použitými dřevěnými pražci je obecné a netýká se pouze situace žadatele. Změna metodického sdělení, k níž došlo dne 23. 3. 2023, byla zpracovávána na základě nejrůznějších podnětů a stížností obdržených ministerstvem v druhé polovině roku 2022. Je doloženo, že aktualizace probíhala v únoru a březnu roku 2023. Příprava aktualizace prokazatelně nebyla iniciována či prováděna v přímé souvislosti s případem žadatele, o němž se odbor odpadů dozvěděl až na počátku března 2023.

Ministerstvu se jeví tvrzení žadatele směřující vůči řediteli [redacted] a účelově vykonstruovaná vedená čistě osobním zájmem žadatele. Své osobní zájmy související se situací na pozemku v jeho vlastnictví pak žadatel spojuje s výkonem novinářské profese a neváhá své profese využít k nátlaku na osobu ředitele [redacted] e své soukromé věci.

Podle ustanovení § 11a odst. 1 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. může povinný subjekt odmítnout žádost nebo její část, pokud lze ve vztahu k ní dovodit, že cílem žadatele je způsobit nátlak na fyzickou osobu, již se týkají požadované informace, pokud nejde o informace podle § 8a odst. 2, a to zpravidla v reakci na předcházející postup povinného subjektu vůči žadateli nebo na vztah s fyzickou osobou uvedenou v písmenu a).

Ustanovení § 11a zákona č. 106/1999 Sb. je relativně novou právní úpravou umožňující povinným subjektům odmítnout žádosti žadatelů, u nichž je možno dovodit zneužití práva. Dle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, č.j. 1 Afs 107/2004-48, zneužití práva „je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti, takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené.“. Odepření přístupu k informacím z důvodu zneužití práva připouštěla soudní judikatura již mnoho let před tím, než došlo k založení právní úpravy § 11a zákona č. 106/1999 Sb. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 10. 1. 2019, č.j. 1 As 359/2018-30, konstatoval: „Pokud by se však v jednotlivých případech ukázalo, že žádosti o informace, jimž bylo důvodu vyhovět, mají za cíl poškodit legitimní zájmy těch, o nichž se informace poskytují (např. je šikanovat, vydírat, vyprovokovat vůči nim nenávisť apod.), lze právo na informace za striktně vymezených podmínek odepřít na základě principu zákazu zneužití práva.“.

Žadatel se domáhá poskytnutí informací o platu (odměnách, příplatcích a dalších funkčních požitcích) ředitele [REDAKCE] za poslední 3 roky. Ministerstvo si je vědomo právní úpravy § 8c zákona č. 106/1999 Sb., podle níž se informace o platech veřejných funkcionářů, kterým je i ředitel [REDAKCE] v zásadě poskytují. Rovněž tak ministerstvo připouští, že ředitel odboru ministerstva by vzhledem ke svému postavení měl být schopen snést jistou míru kritiky související s výkonem jeho funkce, byť tato kritika může být subjektivně nepříjemná. Tvrzení přicházející ze strany žadatele však nejsou přiměřenou kritikou, nýbrž nepodloženým nařčením ze „spiknutí“ proti osobě žadatele.

Žadatel ředitele [REDAKCE] nepochopitelně a nesrozumitelně obviňuje ze spolčení s osobami, které údajně porušují právní předpisy na úseku ochrany přírody a krajiny v chráněné krajinné oblasti. S osobami uváděnými žadatelem však nebyl ředitel [REDAKCE] v žádném přímém úředním kontaktu a ministerstvo spatřuje v tomto účelovém spojení snahu žadatele zahalit svůj soukromý zájem zájmem veřejným, přestože objektivně žádnou spojitost nalézt nelze.

Zpřístupněním informací o platu ředitele [REDAKCE] žadateli by ministerstvo poskytlo žadateli další variantu pro dehonestaci (i veřejnou) ředitele [REDAKCE] a k útokům na jeho osobu, když v pozadí stojí zcela soukromý zájem žadatele, který je shodou okolností novinářem. Z dosavadní komunikace žadatele ministerstvo dovozuje, že žadatel zamýšlí využít své profese a požadovaných informací jako nástroje soukromé msty vůči osobě ředitele [REDAKCE]. K takovému účelu však právo na informace neslouží. Jak uvádí Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 10. 2011, č.j. 7 As 101/2011-66, „judikatura Nejvyššího správního soudu setrvale vychází z toho, že široce pojatý svobodný přístup k informacím ve veřejné sféře je jednou z nejefektivnějších cest k transparentci veřejné moci, k její všestranné, účinné a kontinuální veřejné kontrole a jedním z nástrojů snižujících možnosti jejího zneužívání. Na druhé straně však nelze přehlédnout, že kverulační, zjevně šikanózní, či dokonce pracovní kapacitu orgánů veřejné moci z různých důvodů cíleně paralyzující výkon tohoto práva může mít významné negativní důsledky, které za určitých okolností mohou popřít dokonce i smysl a účel práva na svobodný přístup k informacím. Jedním z nástrojů, jak zabránit zneužívání tohoto práva, a tím i jeho diskreditaci v očích veřejnosti i orgánů veřejné moci, proto musí být i citlivá regulace nadužívání tohoto práva v případech výše uvedených“. V posuzované věci je zřejmé, že požadované informace nemají sloužit ke kontrole veřejné správy ze strany veřejnosti, nýbrž k naplnění osobního zájmu žadatele spočívajícího v přímém úmyslu poškodit osobu pana [REDAKCE]. Proto ministerstvo rozhodlo tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

P o u ě n í

Proti tomuto rozhodnutí je možno podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu podat rozklad k ministrovi životního prostředí, a to ve lhůtě do 15 dnů od doručení tohoto rozhodnutí podáním učiněným prostřednictvím Ministerstva životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10.

Mgr. et Mgr. Anežka Fuchsová
ředitelka odboru kanceláře ministra
podepsáno elektronicky

Rozdělovník:

1.
2. Dotčená osoba